

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:

Pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$ an
9 cor. $\frac{1}{4}$ 4-50 fil.

□ □

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
 $\frac{1}{2}$ an 12 cor. $\frac{1}{4}$ an
6 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

□ □

Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirea”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Stipendiile.

Zilele conferirii stipendiilor au constituit la noi întotdeauna acele momente deosebite, cari scot la iveală principiile, de cari suntem conduși în politica noastră culturală și națională. Piii fundatori crescuți într-o atmosferă plină de credință pentru viitorul nostru de aur, elevați sufletește și dornici de a contribui din avutul lor la edificiul măreț al consolidării noastre ca neam, într-o inspirație fericită, au voit ca din neamul acesta de $3\frac{1}{2}$ milioane să se ridice la suprafață, la conducere, tot ce este mai bun, mai vital, mai energic. O privilegiere a unei clase de oameni, norocoși ca poziție și ca situație materială, fără un concurs continuu și viguros din structurile sănătoase dela țară, ar fi fatală pentru viitorul unui popor de plugari, cum suntem noi românii de dincoace.

La conferirea stipendiilor așadar ajutorarea particularului trebuie să cadă întotdeauna pe planul al doilea în fața principiului satorit de intenția fundatorilor și înrădăcinat mai ales într-o politică înțeleaptă culturală și națională, ca a noastră.

Din acest motiv este o chestie de importanță deosebită, ca unele apariții păgubitoare intereselor noastre naționale să fie reduse. S'a constatat, că unii stipendiați, consideră banul fundațional, ca o chestie de afaceri. Sunt tineri la universități, cari beneficiază de două, trei, patru stipendii. Acești privilegiați, situați bine și de acasă, duc ici-colo o viață adevărat boierească, în comparație cu colegul lor lipsit total de orice sprijin și trăind într-o mizerie, cum nu e nevoie să o mai spunem. Am cunoscut tineri, cari aveau deodată stipendii dela Transilvania, dela Gojdu, dela miliție, într-o sumă rotundă de regulă peste 2000 cor. și totuși nu arareori se prezentau și la comitetul Asociațiunii, ce-

rând cutare stipendiu de 3—400 cor. fără nici o considerație. Și lucru ciudat, că în fața documentelor prezentate de acești tineri binecunoscători de oameni, înzădar vine bietul rigorozant, care din lipsa de mijloace nici diploma nu și-o poate scoate, ori cel cu câțiva ani de studii superioare, cu examenele în rând și o conștiințiositate deplină, căci calculii eminenti dela îndepărtata maturitate al celui dintâiu, îl oprește în prag la toate ocaziile și pentru toate timpurile.

Dreptatea omenească este natural relativă, dar nu până la acel punct, ca să se introducă abuzuri de natura aceasta și să se crească adevărate sinecure pentru anumiți favorizați de împrejurări, iar cei mulți — enorma mulțime — să fie osândiți la mizerie continuă. Un control ar fi leacul cel mai potrivit împotriva abuzurilor de natura aceasta, bunăoară dacă s'ar publică lista completă a stipendiaților în revista Asociației.

Ordinațiunea ministrului prezident*).

Nr. 7364/1914.

Despre atitudinea autorităților (oficiilor) de stat, municipale și comunale în caz de ocupare inimică.

Pentru cazul, când o parte oarecare din teritoriul țării, e amenințată imediat de invaziune inimică, cu privire la atitudinea autorităților (oficiilor) ce funcționează în acel teritor, ministerul dispune următoarele:

§. 1. Autoritățile de stat, municipale și comunale trebuie să rămână la locul lor și să-și conducă afacerile oficiale în regulă, până la timpul, când inamicul a ajuns în imediata apropiere a localității respective. În caz când a obvenit acest pericol imediat, trebuie să se porceadă conform dispozițiilor cuprinse în §§-ii următori.

Despre aceea, că oarecare ținut e amenințat imediat de invaziune inimică, autoritățile din ținutul respectiv de regulă primesc înștiințare din bună vreme, dela autoritățile superioare, sau dela oficialul prim

*). Ordinațiunea a apărut în foaia oficială «Budapesti Közlöny» din 4 Oct. 1914 Nr. 231.

municipial (vice-comite, primar), ori eventual dela autoritatea superioară ca reprezentantă a guvernului (comisar guvernial, comite suprem).

Înainte de a primi acest aviz, numai atunci e iertat a procedă în sensul §§-lor următori, când primejdia imediată a invaziunii inimice, se poate constata cu prevederea necesară și întrucât e posibil, după ce a fost întrebat comandantul militar cel mai apropiat. Răspunsul comandantului militar, trebuie să se ceară în scris. Ce privește constatarea ivirii pericolului imediat, autoritățile, ce funcționează într'un loc, întru cât se poate trebuie să porceadă unitar.

§. În cazurile satorite în §. 1. mai întâiu trebuie să se ia măsuri pentru punerea în siguranță a averilor de stat precum și a altor averi publice, — întrucât nu s'a fi luat astfel de măsuri mai înainte —. Ce privește punerea în siguranță a averilor, trebuie să se urmeze conform instrucțiilor generale sau speciale date în acest obiect. La caz, când lipsesc aceste instrucțiuni, ori nu se pot urmă dispozițiile acestor instrucțiuni, autoritățile vor dispune, după convingerea lor mai bună.

După ce s'au pus în siguranță bunurile și inamicul de fapt se apropie, autoritățile, — cu excepția celor amintite în alineatul următor, — pot să-și părăsească sediul, întrucât nu a primit alte instrucțiuni în privința aceasta, dela autoritatea lor superioară.

Membrii autorităților polițiale de gradul prim, precum și organele, cari susțin ordinea publică, nu-și pot părăsi sediul, până când dușmanul nu și-a făcut de fapt apariția acolo și eventual nu a preluat administrația polițială. După aceasta, pot să se retragă și ei.

Primarii orașelor însă, precum și primarii și notarii comunelor mari și mici sau substitutorii acestora nici în acest caz nu se pot depărta, ci sunt datori a rămânea la locul lor pe tot timpul ocupațiunii inimice, și să fie la îndemână pentru eventualele pertractări și intermedieri ce li-s'ar cere.

§. 3. Depărtarea dela sediu trebuie să se facă în liniște și ordine, iar nu în chip de fugă.

Oficiile acelea, a căror teritor peste care au jurisdicție, nu este întreg ocupat de dușman, se retrag în teritoriile neocupate de dușman și acolo între marginile puținii își continuă mai departe activitatea. Și în alte cazuri, autoritățile refugiate, întrucât numai se poate au să rămână în apropierea teritoriului ocupat, ca astfel să se poată reîntra în viață e posibil.

La părăsirea sediului oficial și la reîntoarcerea la acela, trebuie să se iee în considerare acele două principii importante, ca deoparte inamicul să nu poată utiliza autoritățile pentru scopurile sale, iar de altă parte, ca populațiunea cercului lor să fie cât mai scurt timp lipsită de activitatea autorităților din patrie.

Aceea, că a sosit momentul pentru părăsirea sediului oficial, sau pentru reîntoarcerea la acela, totdeauna o constată conducătorul oficiului; și ceilalți oficiali sunt datori să se acomodeze dispozițiilor conducătorului.

Din motivul acesta singuraticii oficiali, întrucât e posibil, sunt datori să rămână acolo, unde e și conducătorul oficiului, sau dacă aceasta nu se poate, oficialii trebuie să se îngrijască, ca conducătorul lor să fie încontinuu informat despre locul unde se află.

Oficiile, cari și-au părăsit sediul, sunt datoare între marginile posibilității, — să ajute populația și pe mai departe, și să susțină în locuitori credința aceea, că nu sunt părăsiți de tot din partea oficiilor țării și retragerea lor s'a întâmplat în mod interinal, din motive cărora nu s'au putut opune.

Prăsirea sediului oficial, precum și reîntoarcerea la acela trebuie anunțată imediat autorităților superioare.

§ 4. Ordinul prezent nu atinge dispozițiile ordinațiilor speciale, ce s'au dat unor cercuri, referitoare la punerea în siguranță a bunurilor și la atitudinea oficiilor întrucât nu sunt contrare dispozițiilor cuprinse în ordinațiunea prezentă. Astfel ordinul acesta nu atinge mai ales ordinațiunile cari s'au dat relativ la atitudinea autorităților judiciare și la punerea în siguranță în timp de primejdie comună a valorilor administrate de ele și a actelor oficiale; mai departe nu atinge instrucțiunile date de direcțiunea căilor ferate, a poștei și a telegrafului. De asemenea nu atinge normele speciale, ce sunt în vigoare, relativ la atitudinea jandarmeriei, oficialilor de finanțe și a celor silvanali.

§ 5. Ordinul prezent intră în vigoare imediat.

Budapesta, 3 Octomvrie 1914.

Contele **Stefan Tisza** m. p.,
ministru prezident.

Canalul dela Kiel.

Evenimentul cel mai important în istoria Germaniei moderne este canalul numit „Impăratul Wilhelm“, din Schleswig-Holstein. Deja din veacul XIV au rămas urme de o intensă preocupățiune a Germanilor depe această peninsulă, dintre marea de nord și de est, de a tăia un canal puternic, pe care se poate traversa năile, dintr'o mare în cealaltă, cu încunjurarea strâmtorilor primejdioase dintre Danemarca și Norvegia sudică.

Mai întâiu guvernul danez, a tăiat la 1784 canalul plănuir. Prin adâncimea și abundența apei (3 și jum. metri) noul canal a întrecut toate celelalte din Germania și era parcurs de aproape patru mii de năi anual. Se înțelege, că în forma lui de până aci, canalul nu mai corăspundea și împăratul Wilhelm I, s'a hotărît să-l construiască după un plan nou, Lucrările în direcțiunea aceasta s'au început în 3 Iunie 1887. Opt ani au decurs lucrările canalului, cari au luat pro-

porții nemaipomenite. Șasă până în opt mii lucrători au fost angajați la lucru, șaptezeci de mașini pentru săpatul pământului, nouăzeci de locomotive, 120 de vapoare, pentru transportul pământului săpat, au stat în serviciul continuu al lucrărilor, cari au costat peste 160 milioane mărci.

În sfârșit, după opt ani de muncă febrilă, cel mai mare monument al spiritului de jertfă și al muncii culturale germane, s'a încheiat, iar între 19—22 Iunie 1895, canalul s'a deschis în mod solemn și oficios în mijlocul unor festivități grandioase, cum nu s'a mai pomenit. La 19 Iunie s'a aflat la Brunshüttel punctul cel mai extrem dela gura canalului din marea nordică, 24 năi de rășboiu germane și alte multe streine, cari împavoazate splendid, așteptau signalul de parcurs pe canal. Pe iachtul împărătesc Hohenzollern apărură la 4 ore dimineața figura aspră alui Wilhelm II, la apariția căruia salvele fără sfârșit, uralele marinărilor, a poporației și a oaspeților nu mai luau sfârșit. Era un moment înălțător, cum istoria Germaniei, puține va mai fi avut. Flota porni pe canal și ajunse în 22 Iunie la Holtenau, la celalalt capet al canalului, ce răspunde în portul dela Kiel, unde se ținu îndată o manevră pe marea deschisă.

Canalul se începe la orașul Kiel și se gata la răvârșirea Elbei. Lungimea e de 98'6 km., lățimea la fața apei e 65 m. (la curbe 100 m.), lățimea pe fundul apei e de 22 metri. Prin adâncimea de 9 metri este canalul dela Kiel azi cel mai adânc canal din lume. Pe suprafața lui pot să treacă și să se petreacă cele mai mari vase maritime. Peste canal s'a construit în vederea circulației poduri, cari fac cinstea tehnicii moderne. Cea mai monumentală operă este viaductul dela *Rendsburg*. Lungimea acestui pod este de 2500 metri. Se ridică deasupra canalului cu 42 metri, iar trenul se avântă în curbe puternice spre această înălțime uriașă.

Importanța comercială a canalului o dovedește îndeajuns împrerurarea, că circulația vapoarelor dintre marea ostică și Atlantic se diminuează cu 30 ore. Cu atât mai important este însă canalul din punct de vedere strategic. Portul de rășboiu dela Kiel și portul Wilhelm (Wilhelmshafen) sunt prin canalul din Kiel strâns legate, astfel că flota germană poate să opereze unită cu cea mai mare iuțală în marea ostică și nordică fără să treacă pe teren străin. Generalul Moltke s'a exprimat: Canalul dela Kiel a duplicat valoarea flotei germane. Iar, ca siguranța flotei germane și a porturilor de rășboiu să nu lase nimic de dorit. Germanii s'au îngrijit, ca insula *Helgoland*, ce se află în marea nordică, cam la 70 km. depărtare dela gura Elbei să fie fortificată, stând ca o pavază puternică la gura porturilor germane.

Concepțiunea grandioasă a apărării naționale germane din acest punct, iese la iveală acum numai, cu ocazia rășboiului cu Anglia. Formidabila flotă engleză este necesită să stea neputincioasă, fără să se poată apropia de porturile de rășboiu ale Germaniei. Iar flota germană din acest puternic scut își trimite mereu vasele ei iuți și bine echipate, cari scufundă vasele inimice și se întorc cu iuțală de fulger iarăși îndarăt la locul de plecare.

Disparițiua unui submarin dela șantiera din Spezia. Mare senzație a produs pretutindenea, o știre din Roma, despre disparițiua misterioasă a unui submarin din șantiera din Spezia. Firma Fiat San Giorgio de Muggieno, a anunțat comandantului din Spezia, că un torpilor, care numai în zilele acelea s'a terminat, a părăsit deodată șantiera, făcând încercări, ca să trimită telegrame fără fir. Firma declară, că submarinul nu era complet adjustat și stătea sub comanda unui funcționar de al său. Personalul de 15 persoane a submarinului se compunea din lucrătorii și inginerii fabricii. Submarinul a fost coustruit dupăcum a declarat ambasadorul rus la comanda Rusiei. Rusia a rugat firma Fiat, ca să rețină în șantieră torpilorul, pe timpul rășboiului. — Directorii firmei au făcut iarăși declarații formale ministeriului de marină că submarinul nu-l vor slobozi, fără învoirea ministeriului. Indată după acest incident firma Fiat a comunicat ministrului disparițiua vasului, care a dat ordin să pornească pe urmele acestuia. Totodată a dispus să se facă investigație severă în această cauză.

Știrile mai nouă spun, că submarinul a ajuns în Bassia (Corsica) așadară e în posesiune franceză. Fuga aceasta a fost opera inginerului *Belloni*. Se pare, că planul lui Belloni s'a îndreptat contra Austro-Ungariei. E aproape sigur, că fabrica nu e amestecată în afacere. Submarinul însă nu era echipat. Autoritățile militare franceze l-au luat sub pază și au cerut îndrumări dela ministrul de marină. Dela acesta au primit ordin, că submarinul să-l pună la dispozițiua Italiei. Se afirmă, că submarine italiene, au și plecat spre a prelua și a aduce înapoi submarinul.

Inaugurarea noului seminar gr-or. din Sibiu. În 4 Octomvrie n. s'a inaugurat la Sibiu noul seminar al arhiepiscopiei gr-or. Seminarul este zidit pe locul seminariului vechiu din trada Măcelarilor și pe un mare teritor învecinat. Sântierea noului edificiu sa fa făcut în vederea împrerărilor, în cerc restrâns, dar cu atât mai elocvente a fost cuvintele mitropolitului Mețianu cu aceasta ocazie, din care reproducem următoarele:

Dupăce însă și zidirea acestui seminar, ca și aceea a bisericii noastre catedrale, după Dumnezeu s'a putut face numai cu mari jertfe din partea clerului și poporului nostru, și până când anele și istoria va înregistra cu litere neșterse acele jertfe și va eterniza amintirea binecuvântată a jertfitorilor, vin și eu a mulțami cordial tuturor binefăcătorilor preoți și mireni, dar mai ales onoratei noastre preoțimi arhiepiscopozane, care numai în acești opt ani din urmă, atât la zidirea catedralei, și la înființarea fondului nostru cultural, cât și la zidirea acestui seminar, a jertfit aproape patru sute de mii coroane, și rog ferbinte pe bunul Dumnezeu să răsplătească tuturor jertfele făcute cu darurile sale cele bogate.

Este la tot cazul remarcabil spiritul de jertfă a preoțimii bisericii ortodoxe, dar nu mai puțin e de admirată energia bătrânului mitropolit, care într'un restimp relativ scurt a dat atâtea monumentale opere bisericii sale.

Războiul european.

Luptele din Maramurăș. — Cum s'a întâmplat evacuarea Sighetului? Intrarea rușilor în Sighet.

Oamenii din Maramurăș, cari s'au refugiat dinaintea inamicului luând drumul spre capitală, ori s'au retras în alte locuri ferite de invaziune dușmană, povestesc despre luptele din Maramurăș, despre intrarea rușilor în Sighetul Marmăției și despre intrarea rușilor în Sighet.

La marginea țerii, la Körösmező, aveam un batalion provăzut cu patru tunuri de munte și două mașini de împușcat. Batalionul primise ordinul dela comanda din Sighet ca apariția inamicului să o comunice imediat și apoi să aștepte sosirea ajutoarelor. Miercuri, când au apărut patrulele rușilor, deja nu mai funcționa nici telefonul, nici telegraful. Sărmele erau tăiate. Batalionul atunci a trimis la Sighet un cursor călare. Cursorul încă n'a sosit la Sighet. Trupa constatătoare din 1200 ostași, n'avea cunoștință despre puterea și numărul dușmanului, totuș a încercat să rețină pe ruși. Batalionul a început lupta, ajutat fiind și de artilerie; trupele noastre erau așezate între calea fierată și drumul de țară. Rușii au încercat în repetite rânduri, cu extreme sforțări să-și aducă tunurile, dar artileria noastră a nimicit artileria rusească, și fiindcă pe locurile stâncoase căii nu puteau trage tunurile, acestea erau trase de ostași.

Timp de 17 ore am reținut pe inamic în focul de pușcă, în care timp dușmanii au suferit pierderi grozave. În două rânduri s'au năpustit rușii asupra pozițiilor noastre, cu atac de baionetă, dar tot de atâteori au fost respinși. Miercuri noaptea lupta era încă tot în curgere, și cu toată inamicul n'a putut câștiga nici o palmă de loc, trupa noastră, față cu dușmanul cu mult mai numărös, nu și-a mai putut ține pozițiile. Joi dimineața s'au început a se retrage trupele noastre, dar rușii în urma rezistenței aprige ce li-s'a opus, n'au mai avut voie a le tulbura retragerea. În apropiere de valea Vișăului linia telegrafică era în ordine, astfel, că au putut avea legătură cu comandantul din Sighet. Între valea Vișăului și între Nagybocksó, trupele noastre au reținut pe ruși încă șase ore. Luni seara s'au retras spre Sighetul Marmăției.

Evacuarea Sighetului s'a început deja Marți. Partea cea mai mare a populației a părăsit orașul Marți, iar Miercuri s'au mutat la Hust tribunalul și administrația cu primarul Szilassy Antal, rămânând în Sighet substitutul de primar Ioan Dobay. Vineri spre seară au venit cele dintâu trupe rusești în Sighet. Viceprimarul Dobay a ieșit înaintea comandantului trupelor rusești rugându-l să cruțe orașul și pe locuitori, după ce miliția s'a depărtat și au rămas numai cetățeni pașnici. Toate porțile caselor erau deschise, în case erau așternute paturile, pe mese era pus de mâncare, au aprins lampe, ca să nu aibă dușmanul nici un motiv de a pustii. Multe case erau goale, căci stăpânii lor se refugiaseră, dar și aici mesele erau încărcate cu mâncări. Abia au mai rămas în oraș vre-o 300 oameni, cei mai săraci, bolnavi și cerșitori, cari n'au putut, ori n'au voit să fugă.

Comandantul a promis, că nu va face nimănui nici un rău, dimineată vor sosi mai multe trupe rusești, când va începe acțiunea. Cazacii au parcurs străzile, au dat câteva salve, au luat în posesiune instituttele publice, unde s'au adăpostit, dar n'au pășit agresivi, față de cei rămași. Sâmbătă dimineată a sosit o divizie rusească. Înainte de a ajunge la Sighet, rușii au trecut prin comunele Raho, Bocskó, Karácson și Veresmart. Oamenii din aceste comune însă deja Miercuri au plecat la Sighet, de unde s'au refugiat la Hust, dimpreună cu cei din oraș. Un tren de povoaară de 80 vagoane transporta pe cei refugiați. Sâmbătă au plecat trupe mari și artilerie însemnată contra rușilor.

Refugiații spun, că oamenii s'au retras în ordine dinaintea dușmanului, evacuarea Sighetului încă s'a întâmplat în liniște și ordine.

Încercarea de invazie în comitatul Bistrița-Năsăud.

Trupele noastre au putut trece în ofenzivă și în Maramurăș, cari sperăm, că în scurt timp, vor curăți total Ungaria de trupele rusești. Cete mai neînsemnate ale coloanei rusești, cari pe căi de munte s'au furișat în comitatul Bistrița-Năsăud, stau în fața ori a unei rentoarceri repezi, ori a nimicirii. Cetele acestea, cari înaintază deocamdată, au fost reținute de câțiva jandarmi din apropiere, dar trupele

militare necesare pentru zădărnicierea definitivă a acestei încercări sunt deja pe cale. La toate celealalte pasuri trupele noastre înaintază victorioase, dincolo de hotarele Ungariei.

(Biroul de presă al ministr. prezid.).

(Comunicat oficial). Înaintarea neașteptată a armatelor germane și austro-ungare așa se pare, că a fost o surpriză completă pentru ruși. E drept, că rușii au trimis trupe puternice din Galiția spre nord, dară acestea au fost respinse de armatele aliate atunci, când au încercat să treacă peste Vistula în direcția Opatow, Podul rusec de lângă Sandomir a fost cuprins de trupele noastre.

În Galiția înaintăm sistematic. La Tarnobrzeg am respins o divizie de infanterie rusească.

General Höfer,

substit. șef. de stat major.

(Biroul de presă al ministr. prezid.).

Invaziunea rusească din Maramurăș.

Telegramă primită în 7 Oct. la 8 ore seara.

Budapesta 7 Oct. «Budapesti Tudósító» comunică:

Pe baza informațiilor oficiale, trupele noastre au învins corpul de armată rusec, ce a invadat în Sighetul Marmăției și l-au respins până la Nagybocksó.

Oficiile administrative își reiau încă în cursul zilei de astăzi ocupațiunea lor îndatinată. În mormântarea ostașilor ruși, cari au căzut în luptele de dăunăzi la pasul Uzsook, e în curgere și până acum au fost înmormântate 800 cadavre rusești.

(Biroul de presă al ministrului prezid.)

Recucerirea Sighetului.

Budapesti Tudósító comunică: Huszt, 7 Oct. Lupta dela Hosszomező care s'a început eri, s'a terminat cu cu învingerea noastră.

Sighetul Marmăției l-am recucerit.

Suntem în urma oștirii rusești, ce se refugiază spre nord-est.

Războiul franco-german.

Telegramă particulară, sosită la 7 Octomvrie sara la 8 ore.

Berlin, 7 Octomvrie Dela cartierul general se anunță oficios:

În urma încercărilor de încunjurare, continuate de francezi împotriva aripei drepte, linia de bătaie se întinde cu totul dela Arras spre nord. Fronturile noastre au dat dela Lille și Lens spre vest de cavalerie inamică. În luptele contra atacurilor noastre pe linia Arras—Albert—Roye nu se semnalează nimic deciziv. Raporturile pe linia dintre Oise Maas, la Verdun și în Lotharingia nordică, sunt neschimbate.

Dela Antwerpen nu e nimic deosebit de comunicat.

Luptele din Polonia-rusească.

Pe câmpul de bătălie din ost, în guvernamentul Suwalki, am oprit înaintarea rușilor împotriva Prusiei de ost. La Suwalki șarjăm de ieri cu succes pe inamic.

În 4 a l. c. trupe germane au scos în Polonia rusească brigada de gardă rusească din pozițiile întărite dela Opatow și Ostrowiec. Am prins azi cam trei mii de prizoneri și am luat mai multe tunuri și mitraileze.

În 5 a l. c. am șarjat la Radom trei și jum. divizii rusești de cavalerie și părțile rezervei principale dela Iwangorod și le-am respins spre Iwangorod.

(Biroul de presă al min. prez.)

Concedierea rezerviștilor și complectășilor.

Ziarul oficial „Viitorul” din București publică în nrul din 5 Oct. următorul comunicat:

Ministrul de războiu, în scopul de a veni în ajutorul populației rurale pentru a-și face sămănăturile de toamnă și a strânge porumburile, a luat dispozițiile ca toți ofițerii de rezervă, rezerviștii și complectășii, cari au făcut o concentrare de 30 zile să fie trimiși în concediu, mai ales, că rezultatele inspecțiilor făcute de comandanții ierarhici, au fost cât se poate de bune, dovedind cu prisosință, că toți Românii au răspuns la cea dintâi chemare a patriei și că au suportat cu resemnare greutatea vieții militare, inerente oricărei concentrări.

O astfel de măsură, care împacă atât nevoile sociale cât și datoria către Patrie nu poate fi decât laudabilă și aceasta dovedește cu prisosință, că conducătorii armatei noastre se îngrijesc la timp de nevoile tuturor.

Din partea populației nu poate să atragă pentru conducătorii armatei decât cuvinte de laudă și mulțămire și de sigur, că la o eventuală chemare, fiii Țării vor răspunde tot așa de repede cum a răspuns până acum.

Se atrage atențiunea rezerviștilor și complectășilor, ca la o eventuală chemare să răspundă cât mai repede și să aducă cu sine încălțăminte bună, efecte de mic echipament (cămăși și ismene), flanele și cojoc sau suman. Aceste efecte de vor fi în bună stare se vor plăti de administrația războiului. („Gazeta“).

Diverse.

Membrii casei domnitoare și războiul.

Un însemnat număr de principii ai casei domnitoare austro-ungare ia parte activă la operațiunile militare din actualul războiu. Arhiducele Frideric, cum știm, poartă comanda supremă asupra întregii armate. La această comandă este atașat și moștenitorul de tron Carol Francisc Iosif. Arhiducele Iosif Ferdinand și-a condus corpul de armată în oștirea lui Auffenberg. În aceeaș oștire s'a luptat și arhiducele Petru Ferdinand, cu divizia sa. Arhiducele Leopold Salvator, inspector general de artilerie, a participat la luptele artileriei. Arhiducele Carol Albrecht, dela statul major al unei diviziuni de cavalerie, a luat parte la unsprezece lupte. Arhiducele Iosif, comandantul unei divizii de infanterie, a fost asemenea de mai multeori în foc. În serviciul sanitar voluntar devoaltă o largă activitate arhiducele Francisc Salvator ca inspector general. În acelaș teren lucrează arhiducele Eugen, în considerare, că starea sănătății sale nu-i permite o activitate pe câmp de războiu. Arhiducele Maximilian, în etate de 19 ani, a fost numit zilele acestea stegar, și de prezent își face creșterea militară practică. — Alături a acestor membri ai casei domnitoare, se disting și arhiducesele ca surori de caritate în diferitele spitale de răniți. („Telegraful Român“).

Familia papei. Familia Della Chiesa e de origine din Milano. Cronicile vechi familiare deduc originea familiei până la timpul sf. Ambrosiu.

Sf. Ambrosiu, care era stăpânul bisericesc și civil al provinciilor Liguria, Emilia și Lombardia de azi, ca să apere biserica mai ales contra Arianilor, a organizat o trupă de luptători, a căror conducători din Milano s'au numit ostașii bisericii (Campioni della Chiesa). Din numirea aceasta apoi s'a format numele de familie Della Chiesa. Familia papei, din Milano s'a așezat în mai multe orașe din Italia. În Balsassis au avut mai multe cetăți. Au luat parte în mai multe lupte, câștigându-și astfel moșii mari. În familia Della Chiesa au fost și doi sfinți. Episcopul din Como Giovanni și călugărul dominican Antonio. Afară de aceștia a mai dat bisericii familia Della Chiesa patru episcopi și un cardinal.

Pontificele actual are un frate și două surori. Fratele său trăiește în Roma ca contra-admiral de marină în pensiu. O soră trăiește în Treviso și e soția inginerului Iacobini. Cealaltă soră Giulia, e văduva contelui Persico și are mai mulți copii; contesa Sofia e soția unui căpitan de artilerie în Bologna; contele Angelo e consilierul provinciei Treviso; contele Carlo e inginer în Pavullo. Sunt înrudite cu familia papei, familiile Cenebrini și Centurione. Contele Novellis aviator cu renume, e deasemenea înrudit cu papa.

Mare cutremur de pământ în Azia-mică. Telegrama din Constantinopol anunță că la ministerul de externe de acolo au sosit rapoarte despre mari cutremure de pământ în ținuturile Bundur și Sporta din Azia-mică. Mai vehement a fost cutremurul în ținutul Bundur. Până acum e necunoscut numărul

morților, dar e verosimil, că peste 2500 oameni au căzut jertfă cutremurului. Guvernul și Crucea roșie otomană au luat acțiuni pentru ajutorarea celor refugiați.

Episcopul Septicky în Kiew. „Fremdenblatt e informat, că ministerul comun de externe, prin mijlocirea unei puteri neutrale s'a interesat de soarta mitropolitului din Lemberg, Septicky. Dupăcum spune un comunicat Septicky a fost dus din Nisni-Novgorod la Kiew.

A apărut:

Lista soldaților români

căzuți pe câmpul de războiu și răniți.

Această broșură este întocmită pe baza rapoartelor ministrului de războiu, și cuprinde numele tuturor soldaților români căzuți pe câmpul de luptă ori răniți. Broșura cuprinde rapoartele ministr. de războiu dela nr. 1—18, adică toate rapoartele, cari au apărut până în ziua de 1 Octombrie n. Prețul 1 cor.

Numerii viitori se vor scoate imediat după apariția raportului de pierderi a ministrului de războiu și va costa fiecare număr 10 fileri.

Toți aceia, cari doresc să se aboneze la lista pierderilor, să trimită costul abonamentului 2 cor., pentru care sumă vor primi nr. 1—18, și încă 10 numeri, cari vor apărea consecutiv.

Abonamentele și comanda să se adreseze la

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
„Foaia Poporului Român“
Budapest, VII., Ilka-utca 36.

MAI NOU.

Luptele din Galiția.

Telegramă primită la încheierea foii.

Budapesta, 7 Oct. Dela cartierul general se comunică: Ofensiva noastră în ciocnirile ce s'au dat ici-colo și ieri, și-a ajuns scopul pretutindenea. După raportul unui ofițer de stat major, care după un sbor temerar întreprins s'a reîntors din Przemysl, armata de apărare pătrunsă de elanul războinic, conduce apărarea cetății cu extrema circumspecție. În mai multe erupțiuni, a respins frontul de luptă inamic; făcând o mulțime de prizoneri. Toate atacurile rușilor au fost înfrânte pe lângă grozave pierderi, cauzate de năpraznicul foc al forturilor.

În Carpați spre vest dela pasul Wysocko, deja nu mai sunt inimici.

Inimicul, care a invadat în Sighetul Marmației a fost bătut și orașul în noaptea trecută din nou a ajuns în posesiunea noastră.

General Höfer substit. șef. de stat major.

(Biroul de presă al min. prez.)

Proprietar, editor: Emil Tatar.
Redactor responsabil: Augustin Gruița.